

شماره:	۹۳/ ۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه (طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی که تمام یا بخشی از تامین مالی آن در قبال موافقتنامه متبادله در سال ۱۳۹۱ یا ۱۳۹۲ یا ۱۳۹۳ با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور انجام شده است)، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل نرخ پیمان و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ردیف ۸ و بند ۲ روش "ب") که آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده یا تولید کننده تجهیزات و یا مصالح) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده و پیمان براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای پس از ۱۳۹۱/۱/۱ تا ۱۳۹۳/۱۲/۲۹ اعمال و این مبالغ را به صورت قطعی پرداخت کنند.</p> <p>۱- مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار (یا سازنده یا تولید کننده تجهیزات و یا مصالح) براساس روش-های "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی (استفاده توأمان از روش الف و ب) محاسبه و پرداخت می‌شود،</p> <p>تبصره ۱: در صورت استفاده از روش ترکیبی ضریب ارزیابی قرارداد باید بین ۱۰/۱۰ تا ۸۰/۸۰ باشد، در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش الف و باقیمانده قرارداد از روش ب جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از دو روش الف یا ب قابل استفاده است.</p> <p>بهر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت همزمان از روش الف و ب استفاده شود.</p> <p>۲- در قراردادهای فاقد تعدیل، استفاده از بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱ با موضوع نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل به منزله استفاده از روش "ب" این بخشنامه می‌باشد. لذا استفاده از این دستورالعمل در همان سال منتفی است و در صورت انتخاب و اعمال بخشنامه حاضر در هر زمان توسط پیمانکار از آن به بعد استفاده و ارجاع به بخشنامه نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل مجاز نیست.</p> <p>۳- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ باشد و مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های «الف» و «ب» با اعمال ضریب ۸۵/۰ ملاک عمل قرار می‌گیرد.</p>		

شماره:	۹۳/۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

۴- در پیمان‌های ریالی جاری مشمول تعدیل که بخش‌های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت می‌باشد، حسب مورد استفاده از ضوابط روش «الف» یا «ب» و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است (ولیکن خریدهای داخلی مشمول روش الف نبوده و مشمول روش ب می‌باشد).

۵- برای قراردادهای مشمول این بخشنامه، پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار افزایش قیمت ارز مجاز نیست.

۶- کارهای جدیدی که قیمت آنها پس از ۱۳۹۱/۵/۱ تعیین شده اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند.

۷- دستگاه اجرایی موظف است اسناد اعمال و پرداخت این بخشنامه را در قالب پیوست ۱ به دبیرخانه شورای عالی فنی ارسال کند.

۸- در صورت پیش‌بینی مابه‌التفاوت در پیمان (بجز بند ۲ روش ب)، با درخواست پیمانکار و توافق کارفرما و حذف مابه‌التفاوت به‌طور کامل و از زمان شروع، از پیمان، ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود. در هر حال نباید مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مابه‌التفاوت نرخ و بخشنامه حاضر شود.

۹- بخشنامه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل (۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱)، برای کار کردهای مربوط تا پایان سال ۱۳۹۳ تمدید می‌شود.

۹-۱- اعداد مندرج در جدول شماره ۱ (ضریب t) در بخشنامه یادشده، برای دوره‌های سه ماهه اول تا چهارم سال ۱۳۹۳ به ترتیب برابر ۱/۴۷، ۱/۵۱، ۱/۵۵ و ۱/۵۹ خواهد بود.

۹-۲- آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ به قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۸ اصلاح می‌شود.

۹-۳- در پیمان‌هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه واگذار و صرفاً برای تکمیل کار پیمان اولیه (که واگذاری آن به صورت مناقصه بوده است)، با شرایط و نرخ پیمان اولیه منعقد شده است، نیز با اعمال ضریب ۰/۸۵ مشمول این بخشنامه می‌شوند.

۹-۴- بند ۴ روش ب (پرداخت در زمان تاخیرات مجاز و غیر مجاز)، برای قراردادهای مشمول بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱ نیز اعمال می‌گردد.

۱۰- این بخشنامه در پیمان‌هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد مورد تسویه حساب نهایی قرار نگرفته است، جایگزین بخشنامه شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ و بخشنامه شماره ۹۲/۵۳۰۲۴ مورخ ۱۳۹۲/۶/۲۳ خواهد شد و لیکن در صورت عدم درخواست پیمانکار مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه شماره ۹۲/۵۳۰۲۴ مورخ ۱۳۹۲/۶/۲۳ قطعی بوده و برای سال ۱۳۹۳ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد.

شماره:	۹۳/ ۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

۱۱- در مورد قراردادهای سرمایه‌گذاری و خرید تضمینی که قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ منعقد شده و بخش ریالی آن فاقد تعدیل نرخ قرارداد می‌باشند، استفاده از مفاد این دستورالعمل یا روشهای دیگر برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، با پیشنهاد دستگاه اجرایی طرف قرارداد و تایید شورای عالی فنی کشور، بلامانع می‌باشد.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

۱- این بخش از دستورالعمل برای محاسبه و پرداخت تفاوت قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل و هرگونه تفاوت بها است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارجی به روش مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = 1.06 \left[\frac{C_i}{C_0} - (1.1 + 0.01 \times r) \right] P$$

M = مبلغ مابه‌التفاوت ناشی از تغییرات قیمت ارز (ریال)

C₀ = قیمت ارز مرجع، در اسفند ۱۳۹۰ (دلار برابر ۱۲۲۶۰ ریال) سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی در ابتدای اسفند ماه ۱۳۹۰

تبصره: چنانچه در پیمانهایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C₀ می‌شود.

C_i = قیمت ارز در زمان انتقال به خارج از کشور، که با توجه به جدول شماره ۱ تعیین می‌شود.

شماره:	۹۳/۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

جدول شماره ۱

زمان	لغایت ۱۳۹۱/۱/۱ ۱۳۹۱/۴/۳۱	لغایت ۱۳۹۱/۵/۱ ۱۳۹۱/۵/۳۱	لغایت ۱۳۹۱/۶/۱ ۱۳۹۱/۷/۲	۱۳۹۱/۷/۳ و به بعد
معیار تعیین C _i	بر اساس اسناد تسویه با بانک عامل	۱۶۳۵۰ ریال (برای هر دلار)	۱۷۷۵۰ ریال (برای هر دلار)	نرخ اعلامی مرکز مبادلات ارزی (برای تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱۲ به بعد نرخ ارز اعلامی بانک مرکزی)

۲=تعداد ماه سپری شده پس از اسفند ۱۳۹۰ که قیمت ارز در آن ماه تعیین شده است. (مثال: در صورتی که دوره تعیین قیمت در مرداد ماه ۱۳۹۱ قرار گیرد آن گاه: ۲=۵ و در خرداد ماه ۱۳۹۲ آنگاه: ۲=۱۵) ضمناً مقدار ۲ در مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای کارکردهای انجام شده در دوره تاخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

P = آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تایید کتبی کارفرما" یا "مبلغ مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول مابه‌التفاوت قیمت ارز یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد در سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ (در صورتیکه P بر اساس میزان ارز واریزی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، نرخ اعلامی بانک مرکزی در تاریخ ارجاع کار استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K = درصد ارزی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد با توجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، نرخ اعلامی بانک مرکزی در تاریخ ارجاع کار به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد)

P₀ = مبلغ اولیه قرارداد (ریال)

شماره:	۹۳/ ۱۳۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

۲-۱- مبلغ مابه‌التفاوت قیمت ارز (M) طبق روال تعیین شده برای پرداخت هادر پیمان توسط پیمانکار و پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما پرداخت می‌شود.

۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، و یا زمان تسویه با بانک عامل و یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تایید کتبی کارفرما (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان واقعی تسویه با بانک و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر ناشی از قصور پیمانکار نباشد، قیمت تاریخ واقعی تسویه با بانک یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) قیمت ارز (C_i) خواهد بود.

۴- در صورت اقدام لازم و عدم قصور پیمانکار، تأخیر مرکز مبادلات در تامین ارز و همچنین تاخیرات در حد فاصل ۱۳۹۱/۵/۱ تا ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت (به تشخیص کارفرما)، به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

مبلغ جبرانی در پیمان‌های فاقد تعدیل، بر اساس نوع پیمان به یکی از سه روش زیر تعیین می‌شود:

۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت‌وضعیت کارکرد بر اساس فهرست بهای پایه یا فهرست‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد:

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در فروردین ۹۱ و پس از آن، همراه با تهیه صورت‌وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت‌حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است تهیه و ارائه می‌نماید. مبلغ این صورت‌حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

(α_i * مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل فهرست بهای واحد پایه) = مبلغ جبرانی در هر صورت‌وضعیت

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص فصلی (گروهی) دوره انجام کار}}{\text{شاخص فصلی (گروهی) سه ماهه چهارم سال 1390}} - t$$

شماره:	۹۳/۱۲۰۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

α_i : ضریب جبرانی برای هر فصل فهرست بهای واحد پایه
 t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.
 شاخص فصلی (گروهی) پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۳ واقع شده باشد.

جدول شماره ۲

سه ماهه انجام کارکرد	اول	دوم	سوم	چهارم	اول	دوم	سوم	چهارم	اول	دوم	سوم	چهارم
ضریب t	۱/۰۴	۱/۰۸	۱/۱۲	۱/۱۶	۱/۲۰	۱/۲۵	۱/۳۰	۱/۳۵	۱/۴	۱/۴۵	۱/۵	۱/۵۶

۱-۱- به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش‌های خرید پیمان‌های مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تامین مصالح به کل بهای فصل (q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص‌های مربوطه جهت استفاده در رابطه (۱) محاسبه گردد.

به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های فولادی، اگر از شاخص‌های فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تاسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل در فهرست بها تعیین شود ($q < 1$)، سپس طبق رابطه زیر شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود.

شاخص خرید لوله در دوره موردنظر

$$= \left(\frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره موردنظر}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در سه ماهه چهارم 1390}} - (1 - q) \times \frac{\text{شاخص فصل یک فهرست مکانیک در دوره موردنظر}}{\text{شاخص فصل یک فهرست مکانیک در سه ماهه چهارم 1390}} \right) \times q$$

فصل شاخص یک فهرست مکانیک در سه ماهه چهارم 1390 ×

شماره:	۹۳/ ۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۰۷	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش بینی پرداخت مابه‌التفاوت):</p> <p>β_i * مبلغ ناخالص کارکرد براساس ساختار شکست کار و تغییر مقادیر) = مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت</p> $\beta_i = \frac{\text{شاخص رشتگی دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشتگی سه ماهه چهارم سال 1390}} - t$ <p>β_i: ضریب جبرانی برای هر رشته فهرست بهای واحد پایه (شامل ابنیه، تاسیسات برقی و مکانیکی)</p> <p>t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.</p> <p>شاخص رشته‌ای پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۳ واقع شده باشد.</p> <p>۱-۲ در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، اقلامی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر: فولاد و سیمان) لحاظ نمی‌شوند. در صورتیکه در شکست کار (WBS) وزن این اقلام دقیقاً مشخص نباشد، از شکست کار مورد نظر هزینه موارد فوق با استفاده از برآورد به هنگام شده این اقلام پس از اعمال ضریب پیشنهادی پیمانکار، کاسته می‌شود.</p> <p>۲-۲ در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ (ش.ع.پ.) را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تاخیر مجاز است.</p> <p>۳-۲ بندهای ۱-۲ و ۲-۲ در مورد بخشنامه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمانهای فاقد تعدیل (۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱) نیز نافذ است.</p>		

شماره: ۹۳/۱۲۰۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۰۷	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد یا پرداخت (از جمله پیمان‌های EPC) هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارزیابی پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده تجهیزات) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۱ یا ۲ حسب مورد، برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

۴- در صورت تمدید مدت پیمان براساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز مشابه، ضوابط بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوط محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند.

۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده براساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.

۷- در بخش (ب) این دستورالعمل، مقدار تورم فرضی (t) در مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای کارکردهای انجام شده در دوره مجاز افزایش نمی‌یابد.

محمد باقر نوبخت

